

- בלמס -

לשכת
מדור תלונות ציבור ארצי וחופש מידע
המשפטי
טלפון: 02-5426020
פקס: 02-5898823
י"ז באלול, התשפ"ג, 3 ספטמבר 2023
סימוכין: 78202723
מס' תיק פניות (מש"י): 109373
מס' חופש מידע 739/23

הנדון: בקשת חופש מידע 739/23: מידע אודות שימוש בסמכות להוצאה מישראל

בסימוכין ל: פנייתך מיום 13/07/2023
ארכה מיום 13/08/2023

1. בפנייתך שבסימוכין ביקשת לקבל לידיך המידע הבא:
 - א. בכמה מקרים נעשה שימוש להוצאה מישראל בהחלטת קצין משטרה בהתאם לאמור בסעיף 13(ב) לחוק, בכל אחת מהשנים 2013-2023?
 - ב. על פי איזה נוהל או פרוטוקול נעשית הוצאה מישראל במקרים אלה (על פי סעיף 13(ב) לחוק? ככל שלא קיים נוהל בכתב אנא תארו את הליך קבלת ההחלטות, מתן זכות שימוע, תיעוד, להיכן נעשית ההרחקה, באילו אמצעים וכיוב'.
 - ג. קבלת העתק תיעוד של טענות המורחק בעת מתן זכות שימוע ושל נימוקי ההחלטה, בהתאם לסעיף 13(ג) לחוק מהשנים 2020-2023.
 - ד. קבלת נהלים הנחיות או הוראות בעניין טיפול המשטרה באלמ"ב, לרבות כל נוהל הנחייה או הוראה בעניין הטיפול בתלונות של חסרי/חסרות מעמד ושוהים/שוהות בלתי חוקיים על אלמ"ב, עבירות סחר בבני אדם או ביצוע כל עבירה פלילית אחרת כלפיהן או כלפי ילדיהן.
 - ה. קבלת נהלים הנחיות או הוראות, ככל שקיימות, בעניין הרחקת מתלוננות חסרות מעמד/ שוהות שלא כדין כמפורט בסעיף ה' לעיל, או הימנעות מהרחקתן ובעניין נקיטת הליכים פליליים נגדן בגין ביצוע עבירות על החוק או הימנעות מכך.

2. לאחר שבחנו את הבקשה ושקלנו את השיקולים הרלוונטיים החלטנו להיענות לבקשתך באופן חלקי.

3. תחילה יובהר כי הוצאה של שוהים בלתי חוקיים מהארץ על ידי משטרת ישראל יכולה להיעשות בכמה אופנים, הן על ידי הסיור והן על ידי החקירות. השימוע שנערך

כתובתנו למשלוח מכתבים: משטרת ישראל, המטה הארצי, שייח ג'ארח 1 ירושלים 9720045.

על ידי הקצין יכול שייעשה על גבי טופס ייעודי במערכת הפל"א המשטרתית או במסגרת חקירת החשוד ויכול שייערך על גבי טופס "חקירה בשטח", על ידי הסיור. החלטות של קצינים הדורשות תיעוד יכול ותירשמנה על גבי מזכר.

4. בנוגע לסעיף א' לבקשתך - בהתאם לרשום בסעיף 3 דלעיל - לא ניתן בפועל להפיק נתונים שיתנו תמונת מצב אמתית לגבי כמות השוהים הבלתי חוקיים שמוצאים מהארץ בהתאם לסמכות שבחוק.

5. בנוגע לסעיף ב' לבקשתך - הנוהל העיקרי לפיו פועלת המשטרה הינו נוהל "הטיפול בעבירות הקשורות בשב"ח – פלשתינאים"; מס' הנוהל 300.06.236. לנוחיותך להלן הקישור לנוהל:

https://www.police.gov.il/menifa/05.300.06.236_2.pdf

6. עוד יובהר כי הגורמים הרלוונטיים בודקים כל טענה שעולה בגין איומים ו/או סכנה שעשויה לעלות באם יוציאו מהארץ, אל מול משרד הפנים ו/או רשות האוכלוסין וההגירה ו/או מנהלת התיאום והקישור (מת"ק) הנוגעת. הוצאה מהארץ תיעשה בהתאם למקום מגוריו של המורחק.

7. בנוגע לסעיף ג' לבקשתך - מדובר באלפי מסמכים מתוך תיקי חקירה ומתוך מערכות משטרתיות אחרות ואיסוף התיעוד המבוקש יהא כרוך בהקצאת משאבים בלתי סבירה, באופן שאף לא ניתן לכמתו. לפיכך, אנו דוחים בקשתך לקבלת המידע המבוקש, בהתאם לסעיף 8 (1) לחוק חופש המידע-התשנ"ח-1998, הקובע כי רשות ציבורית רשאית לדחות בקשה לקבלת מידע כאשר הטיפול בה מצריך הקצאת משאבים בלתי סבירה.

8. בנוגע לסעיפים ד' ו-ה' לבקשתך - בכל הנוגע לעבירות אלמ"ב, הננו להשיבך כי בימים אלו נוהל "הטיפול המשטירתי בעבירות אלימות בין בני זוג" עובר תיקוף ונמצא בשלבי עיצוב (סעיף 9(ב)(2) לחוק חופש המידע), ויועלה בהתאם לפורטל המשטירתי במרשתת.

יובהר כי בין הדברים שחודדו והודגשו בנוהל הוא הנחייה הנוגעת לטיפול בנשים שמגישות תלונת בגין אלימות במשפחה והן חסרות מעמד (לשון הנוהל מתייחס לגברים ונשים כאחד), כמפורט להלן:

- "ככלל, אין לעצור, לעכב או לחקור באזהרה נפגע אלימות במשפחה ועד נתין זר/ תושב השטחים המגיעים לתחנת משטרה להגיש תלונה, כשהעבירה היחידה בה הוא נחשד היא שהייה שלא כדין במדינת ישראל".
- מטרת סעיף זה היא להקל על קורבן העבירה להגיש תלונה ללא פחד או מורא בשל היותו/ה חסר/ת מעמד/ תושב/ת שטחים ע"מ להביא לחשיפת עבירות בתחום המשפחה ואף למנוע העמדתם לדין בגין שהייה בלתי חוקית. מעבר לכך אין כל הנחייה בנוהל המפורט לעיל לגבי הליכים מיוחדים שננקטים נגדם בגין ביצוע עבירות על החוק בתחום אלימות במשפחה או הרחקתם. במידה ומוגשת תלונה של חסר/ת מעמד ושוהים/שוהות בלתי חוקיים לעניין חשד לביצוע עבירה בתחום או עבירות אלימות ועולה מחומר החקירה כי כנגד מגיש/ת התלונה עולה חשד לפלילים בתחום עבירות אלימות במשפחה אזי הטיפול בו הוא כרגיל כמו כל חשוד/ה בביצוע עבירת בתחום אלימות במשפחה (חקירה תחת אזהרה, וכד').

9. בנוגע לעבירות סחר בבני אדם, הננו להשיבך כדלהלן:

- חסרי מעמד בישראל, רשאים להגיע ולהתלונן במשטרת ישראל מבלי לחשוש כי יועברו לרשות האוכלוסין וההגירה לצורך הרחקתם מישראל.
- משטרת ישראל מכירה בצורך של כל אדם באשר הוא ללא קשר למעמדו בישראל, לבקש את עזרת המשטרה בנוגע לעבירות שבוצעו כלפיו, כך גם ביחס לנתין זר המבקש הכרה כקורבן סחר בבני אדם בהתאם לנוהל אח"מ מס' 300.25.02 "בקשה להכיר באדם כקורבן סחר בבני אדם".
- בנוהל שמספרו 03.300.120 – "הטיפול בעבירות סחר בבני אדם, עבדות ועבודת כפייה ועבירות נלוות לזנות" נקבע במפורש ההנחיות לשוטרים כיצד לפעול בעת מפגש עם קורבנות סחר בבני אדם שהם נתינים זרים. נוהל זה תוקף ביולי 2022 והותר חלקית לעיון הציבור, אולם נוכל לציין כי בסעיף 9 (א) מנחה הנוהל כי אין לעכב, לעצור או לחקור באזהרה נפגעי עבירה שהינם נתינים זרים המבקשים הכרה כקורבן סחר בבני אדם או עד שהוא נתין זר אם העבירה היחידה בו נחשד היא שהות בלתי חוקית בישראל.

- נוהל 03.300.120 מתבסס בין השאר גם על הנחיית פרקליט המדינה מס' 2.32 מיום 23/05/2017 הקובע את מדיניות העמדה לדין של נפגעי סחר בבני אדם, החזקה בתנאי עבדות ועבודות כפייה.
 - במפגשים עתיים של חולית סחר בבני אדם או במסגרת פיקוח ובקרה בתיקים, או בליווי פרשיות מנחה החוליה את יחידות השטח שלא לחקור נתינים זרים על עבירת השבח ככל שישנו חשד כי בוצעו כלפיו עבירות.
 - על האמור נוסף, כי הרחקת נתינים זרים אינה במסגרת פעילות המשטרה אולם ככל שהמשטרה מאתרת אנשים בישראל על דרך של טיפול באירוע או במקרים בהם הנתין מבצע עבירה, הרי שלא ניתן להתעלם ממקרים אלו, ועל המשטרה לתת דעתה לכך, אך כאמור אין מדובר על מקרים בהם מגיע נתין זר להתלונן על עבירה שבוצעה כלפיו.
10. מובא לידיעתך כי הנך רשאית לעתור נגד החלטה זו לפני ביהמ"ש המחוזי בירושלים, בשבתו כביהמ"ש לעניינים מנהליים, תוך 45 ימים ממועד קבלת הודעה זו.

 בברכה,
 רפ"ק יניב ארקוס,
 קצין מדור תלונות ציבור ארצי
 ע/ הממונה על חופש המידע